

ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЛЕЖНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ СУДДІ

САЛЕНКО Ольга Василівна - здобувач кафедри правосуддя юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

УДК 347.962

Актуальность исследования профессиональной подготовки судей и правового статуса органа судейского образования связана с тем, что подготовка высококвалифицированных кадров для судебной системы Украины имеет общегосударственное значение и является залогом повышения качества осуществления правосудия и соответственно – улучшения международного имиджа Украины. Законодательство Украины о судостроительстве и статусе в этой части в определенной мере соответствует общепризнанным европейским стандартам. Одновременно, часть законодательных положений по обеспечению надлежащего квалификационного уровня судьи требует дальнейшего совершенствования и гармонизации с европейскими стандартами.

Ключові слова: Національна школа суддів України, міжнародні стандарти, гармонізація законодавства.

Проголосивши курс на модернізацію, Українська держава стала на шлях докорінних перетворень, метою яких є утвердження сучасної України як країни високих стандартів. Стратегія реформ, спрямованих на модернізацію всіх сфер суспільного життя, не оминула й вдосконалення вітчизняної системи правосуддя, підвищення рівня її ефективності, прозорості і доступності. Як відомо, в українському законодавстві протягом короткого періоду уже запроваджено низку загальноновизнаних міжнародних стандартів судочинства. Проте, сучасний стан судової системи України, незважаючи

на очевидні досягнення, не можна оцінювати як такий, що відповідає загальноновизнаному правовому стандарту. Українське судочинство й надалі не викликає в громадян довіри та поваги.

Судовій владі сьогодні доводиться здобувати авторитет і довіру громадян, стаючи реальним гарантом захисту їхніх прав та законних інтересів. Провідна роль у цьому процесі належить суддям, оскільки саме їхній професіоналізм, незалежність і бездоганна поведінка створюють і зміцнюють авторитет судової системи як у державі, так і за її межами. Для досягнення таких цілей в Україні необхідно забезпечити належний кваліфікаційний рівень судді.

Для нашої держави важливим є процес постійного розвитку системи правосуддя. Резолюції авторитетних європейських інституцій, а також існуючі пропозиції учених та практиків сучасного національного юридичного загалу є основою поступальних шляхів розвитку судової системи України.

Метою цієї статті є аналіз національної системи забезпечення кваліфікаційного рівня судді в Україні та гармонізація, у цій частині, українського законодавства про судостроїть і статус суддів із європейськими стандартами. Актуальність обраної тематики пов'язана із тим, що підготовка висококваліфікованих кадрів для судової системи України має загальнодержавне значення і є запорукою підвищення якості здійснення правосуддя та відповідно – покращення міжнародного іміджу держави.

У працях вітчизняних науковців – В. Д. Бринцева, І. А. Войтюк, В. Я. Карабаян, В. В. Кривенка, В. Т. Маляренка, І. Є. Марочкіна, В. М. Мартиненка, Л. М. Москвич, М. В. Оніщука, В. В. Онопенка, С. В. Прилуцького, Д. М. Притики, І. А. Самсіна, М. П. Селіванова й інших – досліджені різні аспекти процедури формування суддівського корпусу. Вважаємо за доцільне також долучитися до наукових дискусій щодо вирішення окремих питань забезпечення належного кваліфікаційного рівня судді в Україні.

На сьогодні більшість держав світу запровадила у тій чи іншій формі спеціальне навчання суддів на стадії до їхнього призначення на посаду або безпосередньо після призначення, а також щорічне чи періодичне підвищення рівня кваліфікації вже працюючих суддів.

Форми первинної підготовки суддів у різних державах залежать від того, який досвід щодо кваліфікаційних вимог повинен мати кандидат на посаду судді. У державах континентальної системи права, як правило, кандидати на посаду судді проходять значну первинну підготовку, яка триває від кількох місяців (характерно для країн, в яких добір кандидатів на посаду судді здійснюється серед осіб, які вже мають успішну юридичну кар'єру) до кількох років (у країнах, де на посаду судді претендують молоді люди, лише з первиною фаховою юридичною підготовкою) і завершується кваліфікаційним іспитом, який є вирішальним при призначенні на посаду. У державах англо-саксонської системи права, де на посаду судді можуть бути призначені лише особи зі значним практичним досвідом у галузі права (переважно досвідом адвокатської діяльності), кандидати на посаду судді не проходять попереднього навчання. Для них проводяться кількадевні предметні курси безпосередньо після призначення.

Варто наголосити, що належний кваліфікаційний рівень судді є необхідною умовою для забезпечення фактичної незалежності суддів, що є передумовою верховенства права та основоположною гарантією справедливого суду. На підтвердження

цього Консультативна рада європейських суддів у своєму Висновку № 1 (2001) щодо стандартів незалежності судової влади та незмінюваності суддів від 23 листопада 2001 року зазначила, що забезпечення судової незалежності впливає практично на кожен аспект кар'єри судді: від навчання (підготовки) до призначення на посаду, просування по службі та участі в дисциплінарних заходах [1, 19].

Досвід європейських демократичних держав свідчить про те, що здійснення судово-правових реформ та підвищення статусу судової влади неможливі без професійної підготовки суддів у спеціалізованому навчальному закладі суддівської освіти. Такі навчальні заклади, першим з яких була Французька школа магістратури, діють у більшості країн Європи. Такий навчальний заклад є, зокрема, і в Україні.

Потреба у створенні спеціального навчального закладу з навчання суддів в Україні вперше була відображена в Указі Президента України від 9 вересня 2000 року № 1053/2000 «Про утворення Української академії суддів». Проте вагомий крок до створення в Україні системи підготовки кандидатів на посаду судді і підвищення кваліфікації суддів, яка б відповідала європейським стандартам, було зроблено у 2002 році, коли Законом України «Про судоустрій України» було визначено статус Академії суддів України. Інституційно статус Академії суддів України не цілком відповідав рекомендаціям Ради Європи в частині незалежності від органів законодавчої та виконавчої влади, оскільки вона, відповідно до зазначеного закону, функціонувала при Державній судовій адміністрації України, яка на той час була центральним органом виконавчої влади. Незважаючи на те, що Академія суддів України була державним вищим навчальним закладом, її діяльність у галузі підвищення рівня кваліфікації суддів та працівників апарату судів виявилась досить успішною [2, 74 – 77].

З огляду на рекомендації європейських експертів та інших міжнародних інституцій, а також специфіку національної судової влади Законом України «Про судоустрій і статус суддів» (Закон) було передбачено

створення нової системи підготовки та підвищення кваліфікації суддів, а також створення нового закладу суддівської освіти. Зважаючи на значні нововведення у системі професійної підготовки суддів в Україні та враховуючи необхідність їх оцінки щодо відповідності загальноновизнаним міжнародним стандартам у сфері судоустрою та судочинства, що сприятиме подальшому вдосконаленню національного законодавства у цій сфері, дослідження поставленого питання складає значний науковий інтерес. Тому пропонуємо дослідити систему забезпечення кваліфікаційного рівня судді у таких аспектах: 1) відповідність правового статусу Національної школи суддів України (НШСУ) загальноновизнаним міжнародним стандартам; 2) система спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді та її відповідність міжнародним стандартам; 3) система підготовки та підвищення кваліфікації суддів, її особливості.

Одним із центральних чинників належного забезпечення кваліфікаційного рівня судді є чітке визначення правового статусу органу, відповідального за підготовку та навчання суддів. У зв'язку з цим слід зазначити, що з прийняттям Закону в Україні було передбачено створення нового спеціалізованого навчального закладу суддівської освіти – НШСУ, яка є державною установою зі спеціальним статусом, що забезпечує підготовку висококваліфікованих кадрів для судової системи України та здійснює науково-дослідну діяльність. НШСУ було утворено при Вищій кваліфікаційній комісії суддів України (ВККС) 21 грудня 2010 року.

Варто зауважити, що правовий статус НШСУ значною мірою відповідає загальноновизнаним міжнародним стандартам у сфері судочинства. По-перше, НШСУ є незалежною установою від органів виконавчої та законодавчої влади. Так, Європейська Хартія про закон «Про статус суддів» (пункт 2.3.) передбачає, що будь-який орган, відповідальний за якість підготовки суддівських кадрів, повинен бути незалежним від виконавчої та законодавчої гілок влади. Принаймні половина його членів повинна бути суддями [3]. По-друге, хоча НШСУ й утво-

рена при ВККС, вона є автономною установою з власним бюджетом та відповідає безпосередньо за підготовку суддівських кадрів і позбавлена будь-яких повноважень щодо призначення та службового просування суддів. Відтак, Висновок № 4 (2003) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо належної підготовки та підвищення кваліфікації суддів на національному та європейському рівнях від 27 листопада 2003 року закріплює положення, відповідно до якого для забезпечення належного розмежування ролей орган, відповідальний за навчання суддів, не повинен відповідати за призначення або службове просування [4, 115].

Для того, щоб захистити заклад суддівської освіти від неналежного зовнішнього впливу, європейські експерти рекомендують його керівний та викладацький склад призначати судовою владою або іншим незалежним органом, відповідальним за контроль та організацію навчання суддів. Варто зауважити, що й у цій частині національне законодавство України про судоустрій і статус суддів відповідає вимогам європейських експертів.

Розвиток та деталізація ідей відносно спеціалізованого навчання суддів є пріоритетним напрямом діяльності Ради Європи, починаючи з 90-х років ХХ століття. За період останніх 20 років було прийнято низку рекомендацій та висновків Ради Європи, створено Лісабонську мережу, яка об'єднує навчальні суддівські інституції 46 країн-членів Ради Європи. Похвально, що НШСУ за досить невеликий період функціонування також стала членом Лісабонської мережі й водночас увійшла до складу Міжнародної організації суддівської освіти (ІОІТ), в якій об'єднано 106 закладів освіти для суддів і прокурорів з 65 країн світу, почала плідну співпрацю з представниками Європейського Союзу в Україні, Генерального Секретаріату Ради Європи, Офісом Ради Європи в Україні, Агентством Сполучених Штатів Америки з міжнародного розвитку (USAID) та іншими міжнародними організаціями.

Сьогодні можна стверджувати, що в Україні на законодавчому рівні належним

чином закріплено статус органу суддівської освіти. Це є важливим чинником для впровадження міжнародних стандартів при формуванні суддівського корпусу. Однак, одночасно з позитивними законодавчими аспектами в організації діяльності НШСУ існують певні проблеми щодо практичної реалізації покладених на НШСУ завдань. Головним чином потребують розв'язання питання про покращення матеріально-технічного забезпечення: про виділення приміщень, придатних для лекцій, практичних занять, модельних судових залів. Забезпечення необхідної кількості ресурсів для покриття витрат на підготовку та підвищення кваліфікації суддів вплине не лише на якість функціонування судової системи, а й створить передумови для захисту від неналежного державного, приватного чи політичного впливу. Проте вирішення окреслених матеріальних та організаційних питань не є проблемою вдосконалення законодавства України про судоустрій і статус суддів і знаходиться поза площиною представленого дослідження.

На противагу позитивним законодавчим змінам у визначенні статусу органу суддівської освіти та його відповідності загальноновизнаним європейським стандартам, система спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді не досягла того рівня європейських стандартів, якого вимагає сьогодні суспільство. Важливим кроком у зближенні національної системи суддівської освіти з європейськими нормами стало законодавче закріплення обов'язку для кандидатів на посаду судді перед їх призначенням проходити спеціальну підготовку у НШСУ.

Відповідно до законодавства України про судоустрій і статус суддів, кандидатів, які успішно склали іспит на виявлення рівня загальних теоретичних знань у галузі права та пройшли необхідні перевірки ВККС, направляють на проходження спеціальної підготовки у НШСУ за денною (очною) чи заочною формами навчання протягом шести місяців. На період проходження підготовки за кандидатом зберігається основне місце роботи, виплачується стипендія та за результатами такої підготовки кандидати

отримують відповідний документ установленого зразка. Матеріали щодо кандидатів, які успішно пройшли спеціальну підготовку, направляються до ВККС для складання кваліфікаційного іспиту.

Передусім варто звернути увагу на положення пункту 1 частини першої статті 82 Закону, згідно з яким НШСУ здійснює організацію спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, а не їхнє безпосереднє навчання. Вважаємо, що таке формулювання законодавчої норми суперечить тим завданням та функціям, які фактично виконує НШСУ. Крім того, європейський досвід та норми міжнародних документів засвідчують, що створення закладів, подібних до НШСУ, фактично має на меті підготовку кандидатів на посаду судді, а не її організацію. У зв'язку з цим існує нагальна потреба у внесенні змін до пункту 1 частини першої статті 82 Закону, з метою закріплення за НШСУ обов'язку здійснювати не лише організацію підготовки кандидатів на посаду судді, а й безпосередньо таку підготовку.

Вартим уваги є питання тривалості підготовки кандидатів на посаду судді. Як зазначають європейські експерти, необхідним є забезпечення на державному рівні можливості отримання суддівськими кадрами широких знань матеріального та процесуального національного і міжнародного права, а також запровадження якісної достатньо тривалої фахової підготовки суддівських кадрів, з метою уникнення формалізму її проведення [4, 118]. Термін підготовки кандидатів на посаду судді у різних країнах континентальної Європи варіюється від кільканадцяти місяців до кількох років (наприклад, у Грузії – 14 місяців, у Нідерландах – 6 років). Очевидно, що термін спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді в Україні дисонує із загальною тенденцією європейських держав. Проте питання не лише в порівняльному аналізі нормативних положень інших країн, а в якості і ґрунтовності проведення теоретичного та практичного курсів спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді протягом лише шести місяців. Вважаємо, що для належної реалізації програми спеціальної підготовки кандидатів необхідно збільши-

ти тривалість навчання шляхом внесення законодавчих змін у частину третю статті 69 Закону. При цьому необхідно врахувати два аспекти: перший – підготовка кандидатів на посаду судді вимагає значних витрат з боку держави; другий – підготовка кандидатів не повинна перетворюватися у довготривалий процес, це має бути максимально інтенсивний та практично орієнтований курс. Враховуючи вищесказане, пропонуємо закріпити на законодавчому рівні термін спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді в Україні – один рік.

У контексті дослідження спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді дискусійним є положення чинного законодавства, що передбачає можливість реалізації заочної форми навчання. Міжнародні документи не містять жодної згадки про таку форму навчання для кандидатів на посаду судді або діючих суддів. Тому вважаємо за доцільне виключити зазначену норму із положень законодавства України про судоустрій і статус суддів.

Спірним аспектом у процесі підготовки кандидатів на посаду судді є порядок відбору майбутніх кадрів для формування суддівського корпусу на етапі їх прийому до НШСУ. Варто зауважити, що відбір майбутніх кадрів на цьому етапі повинен здійснюватися з претендентів, які мають не лише загальні теоретичні знання та пройшли спеціальну перевірку ВККС, але й відповідні інтелектуально-психологічні характеристики, без яких неможливе досягнення професійних успіхів. Тільки тих кандидатів, які мають необхідні якості, можна заархівувати на навчання.

На нашу думку, перевірка особистих і моральних якостей кандидатів повинна здійснюватися не після завершення спеціальної підготовки у НШСУ, як це передбачено законодавством, а ще до початку проходження спеціалізованого навчання у закладі суддівської освіти. Зазначимо, що чинним законодавством України про судоустрій і статус суддів не передбачено об'єктивних критеріїв, які б застосовувались при оцінці особистих і моральних якостей кандидатів на посаду судді. Єдиними об'єктивними критеріями у процесі

добору кандидатів на посаду судді для їх подальшого навчання у НШСУ та складання кваліфікаційного іспиту є проходження ними анонімного тестування з метою виявлення рівня їх загальних теоретичних знань та проведення ВККС спеціальної перевірки відомостей про кандидатів. З метою уникнення суб'єктивних оцінок при виявленні належних особистих і моральних якостей кандидатів на посаду судді, доцільним було б врегулювати це питання на законодавчому рівні. Зокрема, у конструкції статті 68 Закону, яка регламентує порядок проведення добору кандидатів на посаду судді, пропонуємо закріпити положення, згідно з яким буде передбачена можливість проведення спеціальної психологічної перевірки на виявлення індивідуально-психологічних особливостей кандидатів, їхніх особистих і моральних якостей.

Слушною в цьому контексті є позиція Л. М. Москвич стосовно того, що безпосередньому спеціальному навчанню суддів має передувати ретельний відбір кандидатів, причому на конкурсній основі й бажано у два тури: перший спрямований на встановлення інтелектуальних і психологічних здібностей (шляхом тестування), другий – на виявлення відповідності майбутній професії (шляхом співбесіди) [6, 203].

Свої коментарі щодо вдосконалення процесу відбору майбутніх кадрів для формування суддівського корпусу висловив М. В. Оніщук та наголосив про вивчення можливості запровадження психологічної експертизи в процесі відбору кандидатів на посаду судді з метою визначення їхньої придатності і готовності до суддівської діяльності [7]. Варто зауважити, що такий спосіб перевірки на виявлення належних особистих і моральних якостей кандидатів має позитивний досвід у багатьох країнах світу.

Враховуючи значні видатки державного бюджету на проведення спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, вважаємо, що законодавче закріплення положень щодо здійснення психологічної перевірки на виявлення особистих і моральних якостей кандидата на посаду судді на початковому етапі добору кандидатів, матиме

позитивний вплив на всю судову систему України й систему забезпечення належного кваліфікаційного рівня судді, зокрема. Такі законодавчі новації унеможливають допуск до судової системи осіб, які не відповідають професії судді.

Дискусійним залишається питання, як і ким повинні фіксуватися результати спеціальної підготовки кандидатів у НШСУ. Відповідно до законодавства України за результатами спеціальної підготовки кандидати отримують відповідний документ установленого зразка. Усі матеріали щодо кандидатів, які успішно пройшли спеціальну підготовку, направляються до ВККС для складання кваліфікаційного іспиту. Варто зауважити, що в багатьох європейських країнах підготовка кандидатів на посаду судді, враховуючи й проведення кваліфікаційного іспиту, повністю забезпечується органом суддівської освіти. В Україні на сьогодні практично не існує офіційної підсумкової фіксації знань кандидатів на посаду судді по завершенню спеціальної підготовки у НШСУ, а кваліфікаційний іспит, що є атестацією особи, яка пройшла спеціальну підготовку і виявила бажання бути рекомендованою для призначення на посаду судді, проводиться ВККС. У контексті вищесказаного підтримуємо думку окремих експертів з приводу того, що спеціальна підготовка кандидата на посаду судді також має закінчуватися складанням кваліфікаційного іспиту. Вважаємо, що такі положення сприятимуть підвищенню ролі і авторитету НШСУ в системі забезпечення належного кваліфікаційного рівня судді. Крім того, це сприятиме тому, що навчання в НШСУ сприйматиметься не просто як проходження курсів на посаду судді, а як здобуття кандидатами якісної спеціальної освіти.

Інноваційним кроком у забезпеченні професійної підготовки суддів в Україні є закріплення на законодавчому рівні обов'язку суддів проходити спеціальну підготовку в НШСУ. А саме, встановлено порядок підготовки суддів перед початком їхньої роботи, зокрема, закріплено, що суддя, призначений на посаду судді вперше, зобов'язаний проходити щорічну двотиж-

неву підготовку в НШСУ, а суддя, який обіймає посаду судді безстроково зобов'язаний проходити двотижневу підготовку в НШСУ не рідше, ніж раз на три роки.

Таке розуміння цілком узгоджується з ключовими світовими та європейськими стандартами, які рекомендують введення обов'язкової підготовки суддів, як необхідної передумови посилення ролі та значення судової влади на національному, європейському та міжнародному рівнях [4, 117]. Експерти Ради Європи звертають увагу на те, що важливим аспектом у контексті професійної підготовки суддів є достатня тривалість цього процесу. Проте, чи буде доцільним перетворювати спеціальну підготовку суддів у довготривалий процес? На нашу думку, ключовим моментом у цьому питанні повинна бути максимальна інтенсивність та практична орієнтованість навчання.

Наголошуємо на тому, що навчальний процес має супроводжувати високопрофесійного суддю постійно. Законодавством України про судоустрій і статус суддів передбачено періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації, яке здійснюється НШСУ. А отже, можна стверджувати, що в Україні створено систему безперервної освіти суддів, яка й повинна забезпечувати здійснення чесного і якісного правосуддя.

Аналізуючи положення законодавства України про судоустрій і статус суддів в частині забезпечення належного кваліфікаційного рівня працюючого судді, слід виділити такі його види: 1) систематична підготовка суддів, призначених на посаду судді вперше (проводиться щороку протягом п'яти років тривалістю у два тижні); 2) систематична підготовка суддів, обраних на посаду судді безстроково (проводиться не рідше, як один раз на три роки, протягом двох тижнів); 3) підготовка суддів, яких призначено на адміністративні посади в судах; 4) періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації.

Свої коментарі з приводу підготовки суддів висловлює Л. М. Москвич і вказує, що перепідготовку суддів необхідно пов'язувати з інститутом їхнього пере-

дення на інше місце роботи для виконання нового виду професійної діяльності [6, 204]. Враховуючи все сказане та аналіз статті 80 Закону, доцільно було б розширити інститут підготовки суддів на законодавчому рівні, а саме передбачити, окрім підготовки суддів, яких призначено на адміністративні посади в судах, підготовку суддів, які переводяться на посаду професійного судді до суду: (а) вищої інстанції без зміни спеціалізації або (б) іншої спеціалізації. Варто законодавчо закріпити, щоб перепідготовка суддів була цілеспрямованою та сформованою відповідно до цілей навчання.

Особливо актуальним на сьогодні питанням у контексті підтримки підвищення рівня кваліфікації суддів є вивчення та розуміння суддями практики Європейського суду з прав людини (Європейський суд). Так, враховуючи положення статті 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», національні суди в своїх рішеннях повинні частіше застосовувати практику Європейського суду як джерело права, для того щоб при вирішенні справ не допускати жодних порушень. З метою сприяння цьому важливому аспекту професійної підготовки суддів передбачається включення спеціальних студій з вивчення практики Європейського суду в програми початкової підготовки та підвищення кваліфікації суддів, приділяючи особливу увагу практичному застосуванню цього права у повсякденній роботі. Підтвердженням активної діяльності НШСУ у цьому напрямі є підготовка її науковими співробітниками науково-методичної бази (наприклад, посібники «Застосування Європейської конвенції з прав людини при розгляді в судах господарських справ», «Стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: стандарти застосування при здійсненні правосуддя», «Застосування в Україні європейських стандартів протидії жорсткому поводженню і безкарності» та інші) [8].

З огляду на вище зазначене, можна зробити висновок, що чинне законодавство України про судоустрій і статус суддів у частині забезпечення професійної підготовки

суддів та визначення правового статусу органу суддівської освіти значною мірою відповідає загальноновизнаним європейським стандартам, проте для більш ефективного вирішення проблемних питань підготовки висококваліфікованих кадрів для судової системи необхідним є подальше постійне вдосконалення цього напрямку. Зокрема, залишаються невирішеними окремі теоретичні та процедурні питання при проведенні спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді. Водночас подальшого вдосконалення потребує система підготовки та навчання вже призначених суддів. Система забезпечення кваліфікаційного рівня судді в Україні повинна максимально відповідати європейським та міжнародним стандартам прозорості, відкритості, недопущенні тиску на формування суддівського корпусу з боку державних органів, політичних партій, бізнесових структур тощо.

Всебічна системна підготовка кандидата на посаду судді є одним з ключових чинників підвищення якості здійснення правосуддя в Україні. А тому прагнемо, щоб з поліпшенням діяльності органів, відповідальних за відбір майбутніх представників Феміди, із впровадженням нових правил спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді та фахової підготовки суддів, очікування з цього приводу були реалізовані.

Література

1. Висновок № 1 (2001) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо стандартів незалежності судової влади та незмінюваності суддів, ухвалений Комітетом Міністрів Ради Європи 23 листопада 2001 року. Міжнародні стандарти у сфері судочинства. – К.: Істина, 2010. – 488 с.
2. Войтюк І. А. Роль Академії суддів у доборі суддівських кадрів та у підвищенні професійної кваліфікації суддів/ Питання удосконалення судової системи України: Матеріали науково-практичної конференції, 1 – 2 лютого 2007 року. – Харків, 2007. – С. 74 – 77.
3. Європейська Хартія про закон «Про статус суддів» від 10 липня 1998 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://>

АНОТАЦІЯ

Актуальність дослідження професійної підготовки суддів та правового статусу органу суддівської освіти пов'язана із тим, що підготовка висококваліфікованих кадрів для судової системи України має загальнодержавне значення і є запорукою підвищення якості здійснення правосуддя та відповідно – покращення міжнародного іміджу України. Законодавство України про судоустрій і статус у цій частині в певній мірі відповідає загальновизнаним європейським стандартам. Водночас, частина законодавчих положень щодо забезпечення належного кваліфікаційного рівня судді потребує подальшого вдосконалення та гармонізації із європейськими стандартами.

SUMMARY

Topicality of the research of judge's professional training and legal status of judicial education body is related to fact that the training of highly qualified personnel of courts is the key to improve the quality of administration of justice and the international image of Ukraine. Ukrainian legislation on judicature and judges' status in some measure accords the recognized European standards. However, part of Ukrainian legal provisions about qualification of a judge requires further improvement and harmonization with European standards.

zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_236.

4. Висновок № 4 (2003) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо належної підготовки та підвищення кваліфікації суддів на національному та європейському рівнях, Страсбург, 27 листопада 2003 року, № ССЈЕ (2003). Міжнародні стандарти у сфері судочинства. – К.: Істина, 2010. – 488 с.

5. Мартиненко В. М. Формування суддівського корпусу в Україні: проблеми та напрямки вдосконалення // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2011-1/doc/5/02.pdf>.

6. Москвич Л. М. Ефективність судової системи: концептуальний аналіз : Монографія / Л. М. Москвич. – Харків : Видавництво «ФІНН», 2011. – 384 с.

7. М. В. Оніщук «Хіба що чародій зможе за півроку підготувати професійного суддю» // Закон і бізнес № 48 (1138) 30.11—06.12.2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zib.com.ua/ua/45256rektor_nshs_mikola_onischuk_hiba_scho_charodiy_zmozhe_zh_piv.html.

8. Офіційний сайт Національної школи суддів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nsj.gov.ua/science/prints/890/>.

9. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 07 липня 2010 року № 2453-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2453-17>.

10. Войтюк І. А. Застосування в Україні європейських стандартів при підготовці професійних суддів / І. А. Войтюк // Вісник Верховного Суду України. – 2006. – № 2 (66). – С. 32 – 37.

11. Привалов А. І. Вдосконалення системи професійної підготовки та перепідготовки суддів / А. І. Привалов // Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. – 2012. Т. 17. Вип. 7. – С. 154 – 162.

12. Дементьев А. Подготовка кадров судей – выход есть / А. Дементьев // Российская юстиция. – 1997. – № 2. – С. 4.

13. Судейская этика и дисциплина. Подбор судей : материалы российско-американского семинара. – Белгород : Высшая квалификационная коллегия судей РФ, 1998. – 238 с.

14. Пейсиков В. Обучение судей: международный опыт и российские перспективы / В. Пейсиков // Российская юстиция. – 2001. – № 6. – С. 59 – 62.